

Vanhusneuvoston kokous 6/2019 (2021)

Aika: 11.09.2019 klo 12.30-15.40

Paikka: Valtuustotalo, Kahvio

Kutsutut:

Puheenjohtaja

Olli Männikkö

Jäsenet

Marja-Liisa Lahtinen

Gustav Båsk

Kerttu Perttilä

Kalevi Kivistö

Matti Passinen

Katri Rannisto

Hannu Viitanen

Anu Helle

Lasse Hoffman

Riitta Lahikainen

Pentti Walkama

Asiantuntijajäsenet

Susanna Tommila

~~Matti Lyytikäinen~~

Kari Sirviö

Sirkku Wallin

Kh:n edustaja

~~Maria Guzenina~~

Varajäsenet

Anna-Liisa Lohikoski

Kaija Viitakoski

Veronica Biaudet

Helena Allahwerdi

Antero Krekola

~~Tauno Jouhtimäki~~

~~Anja Multamäki~~

~~Riitta Viitanen~~

~~Nina Linden~~

~~Juhani Kytö~~
~~Johanna Aminoff-Winberg~~
~~Jorma Malila~~
~~Ida Stolt-Haglund~~
Sirpa Immonen
~~Anne Savolainen~~

Sihteeri

Maria Rysti

Muut:

Olli-Pekka Luukko

Ennen kokouksen avaamista puheenjohtaja pyysi läsnäolevia kunnioittamaan edesmenneen Aaro Peuraniemen muistoa hiljaisella hetkellä. Aaro Peuraniemi oli Espoon vanhusneuvoston perustajia ja ensimmäinen puheenjohtaja. Hän oli puheenjohtajana vuosina 1997-2008.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.35

2. Kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin osallistujat sekä kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin työjärjestys.

4. Pöytäkirjantarkastajan valinta

Valittiin Marja-Liisa Lahtinen pöytäkirjantarkastajaksi puheenjohtajan lisäksi.

5. Uuden vanhusneuvoston perehdytystä

Käytiin läpi toimintasääntö, tehtävät, toimintatavat ml. toimikunnat, vuosikello, vanhusneuvoston osallistamisen periaatteet, lausuntokäytäntö ja vanhusneuvoston kannanotto.

Vanhusneuvostolla on neljä vakinaista toimikuntaa, joihin vanhusneuvosto nimeää seuraavassa kokouksessaan jäsenet toimikaudelle 2019-2021.

1. Järjestöavustustenjakotoimikunta arvioi virkamiesesitystä järjestöavustusten jaosta kerran vuodessa. Toimikunnassa on ollut kuusi vanhusneuvoston järjestöjäsentä.

2. Juhlatoimikunta valmistelelee Sykettä Syksyyn -juhlaa, toimikunnassa on ollut neljä vanhusneuvoston järjestö- tai poliittista jäsentä sekä viestinnän edustaja.

3. Lausuntotoimikunta valmistelee esityksen pyydetyistä lausunnosta vanhusneuvostolle tai suoraan lautakunnalle. Toimikunnassa on ollut kolme jäsentä.
4. Aloitetoimikunta arvioi vanhusneuvoston järjestöiltä kerran vuodessa pyytämiä aloitteita ja palautteita ja tekee esityksen niiden etenemisestä. Toimikunnassa on ollut kolme-neljä jäsentä.

Päätös: merkittiin tiedoksi vanhusneuvoston perehdytys.

6. Talousarvioennuste vuodelle 2020

Sosiaali- ja terveystoimen talousjohtaja Olli-Pekka Luukko esitteli sosiaali- ja terveystoimen talousarvioennustetta vuodelle 2020. Espoon verotulojen kehitys on ollut hidasta, koska verokorteissa on tehty muutos siten, että tulojen muutosten vaikutukset näkyvät koko vuodelta jälkikäteen aiemman kuukausipäivityksen sijaan. Espoossa on suhteessa vähemmän yli 75 -vuotiaita kuin esimerkiksi Tampereella. Espoossa on kuitenkin vieraskielisiä henkilöitä huomattava määrä. Pitkäaikaishoitopaikkojen tarve on pysynyt useamman vuoden samana, vaikka ikääntyneiden määrä on kasvanut voimakkaasti. Pitkäaikaishoidon uusi hankinta 2020 alkaen tulee vähentämään kuluja, koska asumiskulut eivät sisälly hankintaan jatkossa, vaan asukas laatii vuokrasopimuksen suoraan kiinteistön omistajan kanssa.

Käsittelystä: kysyttiin, miten asumiskulujen poistuminen vaikuttaa asukasmaksuihin. Vastaus: hoitomaksu vähenee asumiskulujen verran. Kysyttiin, milloin kilpailutus käynnistyy. Vastaus: syksyllä, nyt vielä selvitetään mm. vuokratottoa. Toivotaan vanhusneuvostolle selvitystä pitkäaikaishoidon asukkaalle koituvista kuluista. Nestori neuvoo ja ohjaa asiakkaita.

Päätös: merkitään esitykset tiedoksi.

7. Budjettineuvottelujen pöytäkirjamerkintä no 27

”Osallistuva Espoo -ryhmä, vanhusneuvosto sekä hyvinvointiryhmä selvittävät miten parannetaan ja kehitetään vanhustenhoitoa yhdessä kolmannen sektorin kanssa.” Tässä vaiheessa tuodaan tiedoksi asia ja sen eteneminen vanhusneuvostolle. Toimialat ovat koonneet tietoja olemassa olevasta yhteistyöstä. Asiaa on käsitelty ikääntyneiden hyvinvointityön ohjausryhmässä, jossa on kaksi vanhusneuvoston edustajaa. Seuraavaksi tehdään ns. fasilitoitu dialogi kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Dialogista vastaa Osallistuva Espoo -poikkihallinnollinen kehitysohjelma. Fasilitoituun dialogiin kutsutaan vanhusneuvoston edustajia.

Päätös: merkittiin asia tiedoksi. Palataan asiaan lähempänä.

8. Vanhusneuvostolta pyydetty lausunto syyskuun sosiaali- ja terveyslautakuntaan

Vanhusten palvelujen johtajan sijaisena asiakasohjauksen päällikkö Sirpa Immonen

esitteli lausuttavaa asiaa: vanhusasiavaltuutettu -aloite Espooseen ja muualle Uudellemaalle.

Käsittelystä: vanhusten palvelujen johtajan osuus/vastuu pitää näkyä esityksessä - hänen perustehtävänsähän on pitää huolta, että vanhuksia kohdellaan Espoossa oikein. Ehdotettiin, että tämä selvitys riittää tässä vaiheessa. Katsotaan, miten sote etenee. Todettiin, että tässä vaiheessa ei ole syytä palkata vanhusasiavaltuutettua. Todettiin, että olisi hyvä tuoda pitkäaikaishoidon valvontaraportteja säännöllisesti tiedoksi vanhusneuvostolle.

Muita kysymyksiä: Keneen voi ottaa yhteyttä yksilöasiassa? Potilas ja sosiaaliasiamieheen voi ottaa yhteyttä. Todettiin, että mikäli tulevaisuudessa mahdollinen vanhusasiavaltuutetun tai muun vastaavan tehtävä tulee, sen tulisi sijoittua Nestoriin. Miten Nestorista tiedotetaan? Vastaus: kaikissa mahdollisissa kanavissa, mm. Länsiväylässä, toritapahtumissa, järjestötapaamisissa, Espoon www-sivuilla ja tiedotteissa. Nestorin puhelinnumero on 09-816 33333.

Päätös: merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi. Sihteeri selvittää pitkäaikaishoidon valvontatietojen esittämistä vanhusneuvoston kokouksissa. Sovittiin asian käsittely kokouksessa vanhusneuvoston lausunnoksi.

8. PKS vanhusneuvostojen tapaaminen Vantaalla

Vantaan vanhusneuvosto kutsuu PKS -vanhusneuvostoja yhteiskokoukseen ja juhlaseminaariin tiistaina 22.10.2019 klo 13 alkaen. Kokous pidetään klo 12.30-15 ja juhlaseminaari klo 15-17, ja näiden välissä tarjotaan kakkukahvit. Tilaisuudet järjestetään Vantaan kaupungintalolla Tikkurilassa (Asematie 7).

Vantaan vanhusneuvoston puheenjohtaja Jussi Särkelä lähetti terveisiä muille vanhusneuvostoille:

” Onko vanhusneuvostoilla ajatuksia yhteisen lausunnon tai kannanoton tekemisestä. Kannanotolla voidaan kiinnittää kaupunkien hallituksien huomiota kuntalain § 27 tarkoitukseen, mitä vanhusneuvostolla on oikeus tehdä/ pitää tehdä.” Hän voisi valmistella kannanottoluonnoksen etukäteen yhteistapaamiseen.

Vantaan vanhusneuvosto pyytää, että vanhusneuvostot pohtivat etukäteen tätä ja, muita ideoita. Osallistujamäärät ilmoitetaan myöhemmin.

Käsittelystä: ehdotettiin HSL:n ikääntyneiden aikarajoituksen poistoa 70 vuotta täyttäneiden alennuslipusta.

Päätös: Merkittiin kutsu ja kannanottoehdotus tiedoksi. Sihteeri välittää ehdotuksen Vantaalle.

9. Uudenmaan vanhusneuvostojen kokoontuminen Espoossa 13.11.2019

Vanhusneuvostolle on tullut toive, että Espoon vanhusneuvosto kutsuu Uudenmaan vanhusneuvostot tapaamiseen.

Käsittelystä: Järjestetään tilaisuus 13.11.2019. Alustavasti kutsutaan 3 edustajaa/vanhusneuvosto. Palataan tilaisuuden suunnitteluun ja valmisteluun.

Päätös: päätettiin järjestää tilaisuus.

10. Tiedoksi EKL kirje 3/2019

Eläkkeensaajien Keskusliitto ry on lähettänyt maaliskuun lopulla kunnille kirjeen (liite), jossa pyydetään, että kunnissa ja kaupungeissa aidosti mietittäisiin mahdollisuuksia, joilla voidaan tukea eläkkeensaajayhdistysten tärkeää työtä. Kirjettä on käsitelty ikääntyneiden hyvinvointityön ohjausryhmässä. Ohjausryhmä pyytää, että vanhusneuvosto antaa lausunnon EKL:lle Espoon tilanteesta.

Päätös: merkitään kirje tiedoksi. Puheenjohtaja ja sihteeri laativat luonnoksen lausunnoksi.

11. Elisabeth Finell'n viesti vanhusneuvostolle Lähimmäisapu ry:n tilanteesta

Lähimmäisapu ry on saanut vuosia kaupungin kohdeavustusta kotihoitoa tukevan toiminnan välitykseen. Sosiaali- ja terveystoimi ei ole voinut myöntää enää loppuvuodeksi 2019 kohdeavustusta Lähimmäisapu ry:n toimintaan hankintalain ja kilpailutukseen liittyvien säädösten vuoksi. Alkuvuodeksi avustusta myönnettiin, ja annettiin yhdistykselle samalla aikaa saada toiminta säädösten mukaiseksi. Elisabeth Finell lähetti 25.8.2019 joillekin vanhusneuvoston jäsenille viestin Lähimmäisapu ry:n tilanteesta. Yhdistyksen palvelutoiminta loppuu syyskuun lopulla.

Asiakasohjauksen päällikkö Sirpa Immonen selvitti tilannetta kaupungin osalta. Lähimmäisapu ry on saanut ns. kohdeavustusta. Avustuksen saamisen periaatteissa on, ettei avustusta voi saada toimintaan, jota kaupunki tuottaa tai ostaa, tai, joka sekoittaa markkinatilannetta. Lähimmäisapu ry on tuottanut etupäässä hoiva-apua ja siivousta, joita kumpaakin palvelua myös kaupunki järjestää. Lähimmäisapu ry:n toimijat ovat saaneet suoraan palkkion asiakkailta. Palkkioasiaa on selvitetty yhdessä Lähimmäisapu ry:n kanssa ja on neuvottu yhdistystä muuttamaan toimintamalliaan sellaiseksi, että se sopii avustusten periaatteisiin. Kaupungin edustajat ovat tavanneet useita kertoja vuosien varrella Lähimmäisapu ry:n edustajia ja etsineet vaihtoehtoja toimintamalliksi. Toistaiseksi uudenlaista sopivaa toimintamallia ei ole löytynyt.

Käsittelystä: huolestuttaa, miten Lähimmäisapu ry:n kautta palveluja saaneet asiakkaat selviytyvät, jos palvelu päättyy. Vastaus: Nestoriin voi ottaa yhteyttä yksittäisissä ongelmatapauksissa. Nestori selvittää palvelujen saamisen kriteerejä ja ohjaa joko kunnan järjestämiin palveluihin tai ostopalveluihin. Onko kaupungilla mahdollisuus korvata asiakkaan saamat palvelut? Vastaus: määrärahaa avustaviin palveluihin on lisätty. Lähimmäisapu ry:n toiminta on ollut edullista kaupungille. Olisi toivottavaa, että ratkaisu löytyisi. On surullista, jos nähdään, että tällainen toiminta vääristää kilpailua. Lähimmäisapu ry:n toiminta on ilmeisesti ollut palkitsevaa sekä

asiakkaille että palveluntuottajille. Osa palveluntuottajista on hakenut itselleen Y-tunnuksen, mutta se ei vielä riitä kohdeavustuksen periaatteiden täyttymiseen. Vanhusneuvosto on tyytymätön, mutta ei osaa antaa ratkaisua asiaan. Vanhusneuvosto voi laatia lausunnon, jos asia tulee poliittiseen keskusteluun. Ehdotettiin, voisiko palkkion sijasta antaa ruokakaupan lahjakortin. Pohdittiin, voisiko Lähimmäisapu ry lähestyä liikemaailmaa saadakseen tukea.

Päätös: merkittiin annettu selvitys ja käyty keskustelu tiedoksi. Laaditaan vastaus kirjeen lähettäjälle käydyn keskustelun pohjalta.

12. Toimialojen ja konserniesikunnan ajankohtaiset asiat ikääntyneen väestön näkökulmasta

12.1 Sivistystoimi/ Susanna Tommila

Kulttuurijohtaja Susanna Tommila kertoi, että ikääntyneiden asiat ovat sivistystoimessa esillä. Ikääntyneet ja heidän palvelutarpeensa ovat keskenään kovin erilaisia. Pikemminkin pitäisi korostaa ihmisten kiinnostusta erilaisiin asioihin. Monet sivistystoimen palvelut sopivat kaikille ikäryhmille. Helena Rautavaara -museo avautui Entressen kauppakeskukseen. Museoon on vapaa pääsy. Kaupungilla on monia muitakin maksuttomia tapahtumia. Koulujen tiloja voi saada maksuttomasti eläkeläisyhdistysten käyttöön. Tiloja voi kysyä suoraan kustakin koulusta. Tiedusteltiin, voisiko selvittää kuinka paljon ikääntyneet käyttävät kirjastoa. Annettiin kiitosta kirjastoille. Enter ry käy monissa kirjastoissa auttamassa ja ohjaamassa atk- välineiden käytössä.

12.2 Tekninen ja ympäristötoimi/ Sirkku Wallin

Esteettömyysasiantuntija Sirkku Wallin kertoi esteettömyysohjelmasta ja sen seurantaryhmästä. Rakennetaan kaikille -työryhmässä on vanhusneuvoston edustus. Kaupunkitekniikan asiakaspuhelin on 09 816 25000. Sinne voi ilmoittaa esimerkiksi kaatuneesta puusta tai puutteista aurauksessa. Espoon www-sivujen kautta voi antaa palautetta. Lähes kaikissa kaupunkikeskuksissa on meneillään isoja rakennushankkeita.

12.3 Konsernihallinto/ Kari Sirviö

Espoon ja muiden Länsi-Uudenmaan kuntien vammais- ja vanhuskuljetukset uudistuvat vaiheittain. Muutostyötä valmistellaan Kuljetukset 2019 -projektissa. Tavoitteena on luoda kunnille yhteiset kriteerit ja toimintatavat vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolakien mukaisiin kuljetuksiin. Kuljetukset 2019 -projektissa Espoo sekä muut Länsi-Uudenmaan kunnat (Lohja, Kirkkonummi, Vihti, Karkkila, Raasepori, Kauniainen, Hanko, Siuntio ja Inkoo) kehittävät kuljetuspalveluja yhdessä. Jatkossa Espoon kaupunki järjestää palvelut koko Länsi-Uudellemaalle. Jokainen kunta päättää ja rajaa itse kuljetusalueensa, eli alueen, jolla kuntalainen voi palvelua käyttää.

Tavoitteena on kehittää nykyaikainen ja asiakaslähtöinen kuljetusten toimintamalli, jossa hyödynnetään uutta teknologiaa sekä palvelun järjestämistapoja. Palvelun kehittämiseen osallistuvat työntekijät, asiakkaat sekä vanhus -ja vammaisneuvostot. Länsi-Uudenmaan Kulkukeskuksen toiminta alkaa vaiheittain vuoden 2019 lopulla tai vuoden 2020 alussa.

12.4 Sosiaali- ja terveystoimi/ Sirpa Immonen

Espoon keskuksen palvelukeskus avautui 9.9.2019 Espoon torin kauppakeskuksessa. Palvelukeskus on avoin kaikille ikääntyneille klo 8-16 arksin. Tiloja voidaan luovuttaa eläkeläisyhdistysten jäsentilaisuuksiin. Hoiva-asumisen hankinta on suunnitteilla. Yhden kotihoidon alueen ulkoistusta suunnitellaan. Kotikuntoutus on laajenemassa myös Pohjois-Espoon alueelle. Pentti Walkama kertoi samassa yhteydessä palvelukeskusten kausiohjelmasta. Laitettiin Tapiolan palvelukeskuksen kausiohjelman kiertämään yleisön joukkoon. Kausiohjelmia saa kustakin palvelukeskuksesta ja ne ovat myös nähtävillä Espoon www.sivuilla (seniorit – monenlaista toimintaa -palvelukeskukset -).

13. Muut asiat

13.1 Tiedoksi vanhusneuvoston antama lausunto

Edellinen vanhusneuvosto antoi lausunnon elokuun sosiaali- ja terveyslautakunnan kokoukseen iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden riittävyys ja laatu 2018 raportista. Vanhusneuvoston antamat lausunnot ovat nähtävissä sekä lautakuntamateriaaleissa että vanhusneuvoston sivuilla (espoo.fi). [Linkki](#)

Päätös: merkittiin lausunto tiedoksi. Toivottiin painettuna raporttia vanhusneuvoston jäsenille.

13.2 Vanhusneuvoston edustaja vammaisneuvostossa

Vanhusneuvostoa on edustanut edellisellä kaudella varapuheenjohtaja Marja-Liisa Lahtinen. Nimetään edustaja kaudelle 2019-2021.

Päätös: nimettiin Marja-Liisa Lahtinen vanhusneuvoston edustajaksi vammaisneuvostoon.

13.3 Vanhusneuvoston edustaja(t) PEL (parempaa elämää lähitoiminnalla) -hankkeeseen ja Stop vihapuheelle -kampanjaan

Vanhusneuvostoa on edustanut edellisellä kaudella Helena Allahwerdi, joka on valmis tekemään yhteistyötä edelleenkin, mutta ei virallisena vanhusneuvoston edustajana. Hän ehdotti varsinaista jäsentä Kerttu Perttilää vanhusneuvoston edustajaksi.

Päätös: nimettiin Kerttu Perttilä vanhusneuvoston edustajaksi (edustajiksi) PEL (parempaa elämää lähitoiminnalla) -hankkeeseen ja Stop vihapuheelle -kampanjaan.

13.4 Keskustelijoita Stop vihapuheelle -kampanjan podcastiin (äänite keskustelusta)

Espoo kaikille -stop vihapuheelle -kampanjaa toteutetaan useissa yhteyksissä. Tavoitteena on tuoda kampanjaa näkyväksi vanhusten viikon aikana. Kehittämispäällikkö Kaarina Salonen kutsuu vanhusneuvostosta neljää keskustelijaa keskustelemaan aiheesta. Keskustelu käydään sovittuna ajankohtana ennen vanhusten viikkoa, joka on lokakuun ensimmäinen kokonainen viikko.

Päätös: nimettiin keskusteluun Lasse Hoffman, Kalevi Kivistö, Katri Rannisto ja Marja-Liisa Lahtinen ja Hannu Viitanen.

13.5 Tiedoksi hoivakotien asukas- ja omaisfoorumi

Foorumi pidettiin 6.9.2019 valtuustotalolla.

Päätös: merkittiin tiedoksi foorumi.

13.6 Rakennetaan kaikille (RAKA) -työryhmään vanhusneuvoston edustajat

Työryhmä vaikuttaa ympäristön suunnitteluun ja toteutukseen siten, että rakennettu ympäristö ja julkinen liikenne on esteetöntä. Työryhmä osallistuu Espoon kaupungin esteettömyysohjelman seurantaan ja ohjelman käytännön toteutuksen edistämiseen sekä seuraa esteettömyyden ja saavutettavuuden toteutumista Espoossa. Työryhmässä on ollut kaksi vanhusneuvoston jäsentä.

Päätös: nimettiin Anu Helle ja Pentti Walkama vanhusneuvoston edustajiksi Rakennetaan kaikille -työryhmään.

13.7 Vanhusneuvostopäivä 7.11.2019

Avohallinto kutsuu edustajia vanhusneuvostopäivään 7.11.2019

Päätös: Nimettiin Olli Männikkö ja Katri Rannisto Espoon edustajiksi.

13.8 Espoon sotaveteraanit ry 60 vuotta maanantaina 16.9.2019 klo 14

Vanhusneuvosto sai kutsun Espoon kulttuurikeskukseen Espoon sotaveteraanit ry 60 vuotta -juhlaan maanantaina 16.9.2019 klo 14.

Syksyn 2019 vanhusneuvoston kokoukset:

klo 12.30-15.30 (tilat on varattu klo 16 asti):

ke 9.10.2019 (Valtuustotalo, Kokoomuksen ryhmähuone)

ke 6.11.2019 (Valtuustotalo, Kokoomuksen ryhmähuone)

ke 11.12.2019 (Valtuustotalo, Kokoomuksen ryhmähuone)

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Olli Männikkö
puheenjohtaja

Maria Rysti
sihteeri

pöytäkirjan tarkastaja